

(1913. – 1960.), francuski je romanopisac, dramatičar i esejist.

Ateist s dušom kršćanina. Camus želi da se spase moralne i duhovne vrijednosti čovjeka: one za njega predstavljaju jedini smisao u apsurdnosti života.

Dobitnik je Nobelove nagrade za književnost 1957. godine.

Za Drugoga je svjetskoga rata sudjelovao u Pokretu otpora.

1945. g. postaje glavni urednik lista "Le Combat", a od 1947. se posvećuje isključivo književnosti.

Čitav se Camusov opus temelji na ideji apsurdnosti ljudske sudbine.

Apsurdnosti svijeta, Camus suprostavlja stvaralački akt koji tu apsurdnost poriče ("stvarati znači dvaput živjeti"). Ističe poguban utjecaj grada na modernu civilizaciju koja je izgubila dodir s prirodom, sa čistoćom krajolika; umorna i neurotična, ne poznaje mir, vedrinu duha, blagost večeri. Modernog čovjeka naziva hladnim, ciničnim monstrumom. Nasuprot svijetu današnjice, evocira primjer stare Grčke, koja je "u svemu znala naći pravu mjeru".

Poginuo je u automobilskoj nesreći.

Stranac

KNJIŽEVNI ROD: epika

VRSTA DJELA: roman lika

MJESTO RADNJE: Alžir

O DJELU:

"Stranac" je kratak roman u dva dijela, u kojem se opisuje jednoličan i besmislen život mladog službenika Mersaulta u Alžiru od trenutka kad je saznao za smrt svoje majke pa do iščekivanja vlastite smrti na koju je osuđen zato što je bez pravog razloga ustrijelio nekog Arapina, koji se prethodno potukao s njegovim prijateljima.

Svi ti događaji ispričani su u obliku ispovjedi glavnog junaka, koji u tamnici, s podjednakim mirom i ravnodušnošću, govori o proteklim zbivanjima, kao i o smrti koja mu preostaje.

Djelo je pisano izvanrednim stilom, a iskaz je dan u jasnim, preciznim i kratkim rečenicama.

Prema romanu je "Stranac" 1967. g. snimljen istoimeni film.

Camusov "Stranac" jest roman s poprilično uskom usmjerenošću, jednostavan je u svijetu punom nedokučivosti i ravnodušnosti, događaji koji se nižu nemaju opravdanja, nemaju smisla i svi su apsurdni, kao što je primjer sukob Raymonda i Mersaulta s dvojicom Arapina. Upravo u tom sukobu, Camus želi prikazati unutarnje napetosti, nelagode, osjećaje kriznih situacija. Camus to prikazuje Mersaultovim razmišljanjem u tim trenicima.

"Stranac" se razlikuje od drugih suvremenih romana i po tematici, koja ne govori o politici, o ratu, o gospodarskim i kulturno-psihološkim razlozima, već govori o nečem posve drugom: o privatnim stvarima, zgodama i nezgodama jednog mladića, Mersaulta.

KARAKTERIZACIJA LIKOVA:

MERSAULT: Sitni je bankovni činovnik koji ni od koga ništa ne traži, i koji priznaje drugima pravo da rade što žele. Otudio se od majke. Nakon majčine sahrane započinje vezu s Marijom. Ona hoće da se oni vjenčaju, no njemu je svejedno. On je ravnodušan, nezainteresiran za sve. Prepustio se životu. Ništa ne poduzima da bi bolje živio. Ubija Arapa te mu sude za to ubojstvo. Na suđenju je također nezainteresiran, kao da se to njega ne tiče.

MARIJA: Mersaultova je prijateljica, bivša daktilografkinja u njegovom uredu. Srela je Mersaulta na kupanju i od tada su oni u vezi. Želi se udati za njega, ali njemu je svejedno. Posjećuje ga u zatvoru i rasplače se na suđenju.

RAYMOND: Onizak je, plećat, ima boksački nos. Najbolji je Mersaultov prijatelj. Uvijek je besprijekorno obučen. Živio je u stanu s jednom sobom i kuhinjom bez prozora. Imao je ljubavnicu koju je pretukao jer ga je varala. Mersault je pristao svjedočiti da ga je ona varala i izvrgla ruglu. Potukao se sa njezinim bratom.

SALAMAN: Mersaultov prvi susjed. Imao je starog psa prepeličara koji je imao neku kožnu bolest pa mu je ispala sva dlaka i tijelo mu je bilo osuto pjegama i krastama. On i pas živjeli su u istoj sobi. Salaman je imao crvenkaste kraste na licu i žute rijetke dlake. Svakog je dana starac psa izvodio u šetnju. Uvijek je grdio psa i tukao ga, ali ga je stvarno volio. On mu je bio sve. Kada ga je izgubio, bio je utučen i sve je pretražio da bi ga našao.

PEREZ: Nosio je šešir okrugla tulca i širokoga oboda, odijelo kojem su hlače padale u naborima na cipele, i kravatu od crne tkanine, koja bijaše premalena za njegovu košulju s velikim bijelim ovratnikom. Iz njegove su sijede i prilično nježne kose virile čudne, klempave i nepravilne uši kojih je boja crvena kao krv iznenadila svakoga na tom bljedunjavom licu.

CELESTE, Mersaultova majka

EMANUEL, nadstojnik i upravitelj staračkoga doma

VRATAR DOMA

MASON i njegova žena

VLASNICA RESTORANA u kojem se Mersault hrani

KRATAK SADRŽAJ:

Radnja se romana događa u Alžiru.

Glavni je junak mali namještnik Mersault, mladić s banalnim životom bezbroja malih,

beznačajnih ljudi.

Roman, pisan u prvom licu, započinje jednostavnom konstatacijom: "Danas je majka umrla". Od te prve jednostavne rečenice u romanu svi događaji djeluju tako na glavnog junaka - oni najglavniji, presudni, kao i svakodnevni. Upravo je ta beznačajna svakodnevnost i ispunila prvi dio ove ispovjedi.

Mir i ravnodušnost kojom Mersault putuje na pokop majke, mir koji u njemu vlada, produžuje se do posljednjeg retka knjige. U njegovu životu nema potresa. Imati prijatelja, djevojku, izlaziti s njima, ljubiti - to je okvir njegova života, okvir koji ispunjava iz dana u dan na isti način.

Jedan događaj odjednom unosi promjenu u taj život. Za uobičajnog izleta u okolini grada Alžira s prijateljem i djevojkama, dolazi do sukoba sa koji je za Mersaulta bio presudan. Njegov prijatelj Raymond i on potukli su se sa dvojicom Arapina. Najgore je prošao Raymond kojeg je Arapin ranio nožem.

Kad su se strasti smirile i činilo se da je sve zaboravljeno, dolazi do preokreta. Mersault pištoljem ubija tog Arapina.

Drugi se dio romana odvija u zatvoru bez ikakvih događaja osim ispitivanja i suđenja, on sadrži osjećanja i misli Camusova junaka, koji ne može dati nikakvo objašnjenje za svoj postupak; isto tako ne može pronaći nijedan razlog pokajanja, niti se želi spasiti. Smrt na koju je osuđen prima potpuno ravnodušno, uvjeren da je, napokon, sve svejedno, da nema vrijednosti zbog kojih bi trebalo nešto poduzeti. Užasavanje koje izaziva svojom otvorenom ravnodušnošću očito je užasavanje koje čovjek pokazuje pred otkrićem besmislenosti, apsurdna svog postojanja. Mersault ide miran u smrt uvjeren da ona nije ni u čemu gora od života, ni besmislenija, uvjeren da je ona apsolutni kraj.